

Programma

> 12.00 UUR	Inloop met koffie en thee
13.00 UUR	Woord van welkom
13.05-13.50 UUR	Inleiding Guy Dilweg ofm
13.50-14.05 UUR	Pauze
14.05-14.50 UUR	Inleiding Arthur Polspoel
14.50-15.00 UUR	Pauze
15.00 UUR	Workshops 1e ronde (workshop 1,2 en 3)
15.50 UUR	Workshops 2e ronde (workshop 1,2 en 3)
16.40 UUR	Afsluiting studie- en bezinningsmiddag
16.50 UUR	Boekpresentatie: Een kort woord over het boek van Hans Sevenhoven: Kwetsbaar: franciscaanse spiritualiteit treedt aan het licht
17.00 UUR	Uitreiking eerste exemplaren
17.10 UUR	Gezellige nazit met een drankje en een knabbeltje

Het boek is op deze middag voor een speciale prijs te koop.

Datum en tijd Zaterdag 11 april
Van 12.30 (inloop) tot ± 18.00 uur

Locatie Franciscushuis, Van der Does de Willeboissingel 11, 5211 CA Den Bosch

Aanmelden Bij de Franciscaanse Beweging: tel. 073-6131340 of e-mail: info@franciscaansebeweging.nl

Kosten deelname Deelname bedraagt € 20,- (voor FB-leden € 15,-). Ter plekke te voldoen.

Routebeschrijving Vanaf Centraal Station 's-Hertogenbosch is het 5 minuten lopen. Bij het verlaten van het station loopt u rechtdoor, voorbij de gouden draak op de rotonde, richting centrum tot aan de brug. Vóór de brug rechtsaf slaan. Het Franciscushuis ligt voor de kloosterkerk van de Kapucijnen.

VREDE EN ALLE GOEDS
Franciscaanse Beweging

Van der Does de Willeboissingel 11
5211 CA 's-Hertogenbosch
www.franciscaansebeweging.nl

facebook.com/vredeenallegoeds
twitter @vredenallegoeds

De Franciscaanse Beweging (FB) staat voor ontmoeting, verbondenheid, verdieping en bezinning. In Nederland telt de FB twaalfhonderd leden, mensen die zich laten inspireren door het levensmodel van Franciscus en Clara van Assisi. Zij streven een eenvoudige levenswijze na, dicht bij andere mensen en andere schepselen, met respect voor de ander en respect voor natuur en milieu. Kernwaarden van de FB zijn: eenvoudig, betrokken, kwetsbaar en vredelievend. Kijk voor meer informatie op franciscaansebeweging.nl.

STUDIE- EN BEZINNINGSMIDDAG KWETSBAARHEID TREET AAN HET LICHT

MET AANSLUITEND
BOEKPRESENTATIE
KWETSBAAR:

FRANCISCAANSE SPIRITUALITEIT
TREET AAN HET LICHT
VAN HANS SEVENHOVEN

**FRANCISCAANSE
BEWEGING**
ZATERDAG 11 APRIL 2015

Kwetsbaar is een eigentijds woord. Maar wat wil men dan eigenlijk zeggen? Niet perfect, wankelbaar, makkelijk te kwetsen, breken? Of geeft het iets aan van ons fundamenteel leven, hier en nu. Iets waaraan niets of niemand aan kan ontkomen omdat het wezenlijk tot ons leven behoort?

Hoezeer we ook proberen de dingen en de wereld naar onze hand te zetten, we zijn op allerlei manieren afhankelijk van elkaar, van onze samenleving, en van ons milieu. Wanneer dat goed uitpakt is er niets aan de hand. Maar wanneer we ervaren dat de ervaring van zelfbeschikking en zelfstandigheid naar de achtergrond verdwijnt, kan je je onvrij voelen, ongeborgen en onvrij. Ook onze leefomgeving is afhankelijk van onze wijze van doen en laten. Ons milieu is kwetsbaar en bedreigd en het valt niet te verbergen dat deze kwetsbaarheid voor de dag komt, aan het licht treedt, hoe dan ook.

Inleiding 1

Schepping en kwetsbaarheid

-

DOOR GUY DILWEG

“Als we niet kwetsbaar waren, zouden we niet zijn. Kwetsbaarheid is met ons schepsel zijn gegeven. En dat delen we met al wat bestaat, met al wat geschapen is. Het verbindt ons.

Onze broosheid is tegelijk onze rijkdom. Ten eerste omdat we ons daarmee kunnen invoegen in het loflied van de schepselen. Maar zeker ook omdat het de Schepper zelf is die onze kwetsbaarheid is gaan delen. En daarmee wordt wat kwetsbaar is ingang tot een godservaring.”

Guy Dilweg, minderbroeder franciscaan. Vanaf de start in 1991 verbonden met het Franciscaans Milieuproject in Stoutenburg. “Het is mijn passie, om het zo te zeggen, om de religieuze intuïties van Franciscus te verstaan, te vertalen en te leven.”

Inleiding 2

‘Het kwetsbare leven’

-

DOOR ARTHUR POLSPOEL

Onze identiteit is een complex geheel van ervaringen uit ons leven en ontmoetingen met de wereld en de mensen om ons heen. Niet alles daarin heeft evenveel betekenis. Wanneer iets wegvalt wat gróte betekenis heeft, zijn we gekwetst, we moeten dan o.a. opnieuw zoeken wat de zin en betekenis van ons leven is in deze nieuwe situatie. In de inleiding sta ik stil bij deze zoektocht en bij de vraag wat daarin de hulp van mensen om ons heen kan zijn.

Arthur Polspoel em. universitair docent pastorale theologie aan de Theologische Faculteit van Tilburg. Specialisatie: supervisie, communicatietraining en pastorale hulpverlening. Publiceerde over rouw, terminale zorg, eenzaamheid, nabestaan na zelfdoding en begraafplaatsen. Titels zijn o.a.: Wenen om het verloren ik, Eenzaam Sterven?, Communicatie in de palliatieve zorg, Het was toch een mooi leven, Over rouw bij ouderen.

Workshop 1

‘Kwetsbaar, franciscaanse spiritualiteit treedt aan het licht’

-

DOOR HANS SEVENHOVEN

Franciscus gebruikt zelf het woord ‘kwetsbaar’ nooit. Wel heeft hij het in zijn geschriften twee maal over ‘broos’ of ‘breekbaar’. Als hij met zijn eerste broeders in Rome verblijft om de paus om goedkeuring te vragen voor het leven volgens het evangelie, vraagt deze Franciscus of de voorgestelde levenswijze niet te zwaar is voor de broze en breekbare mensen die wij zijn. Franciscus keert dan bij de paus terug met een parabel over een arme vrouw in de woestijn bij wie een machtig heer veel zonen verwekt. Nog tijdens zijn leven wordt deze parabel in Europa rond verteld. Een workshop waarin ons kwetsbaar bestaan oplicht.

Hans Sevenhoven heeft meerdere publicaties over franciscaanse spiritualiteit geschreven, is theoloog, Gestalttherapeut en Master Practitioner NLP en stafmedewerker La Verna Amsterdam. Auteur van het boek dat vandaag gepresenteerd gaat worden: *Kwetsbaar, franciscaanse spiritualiteit licht op*.

Workshop 2

De kwetsbare natuur: Zaai Goed!

-

DOOR LIA VAN BERKEL

Na een korte inleiding over de nieuwe actie van de franciscaanse Gideonsbende maken we ‘zaai bolletjes’, die we kunnen werpen op die plaatsen waar de aarde heel kwetsbaar is of verwaarloosd met puin. Bijvoorbeeld de stukken grond die nu al jaren liggen te wachten op een nieuwe bestemming. Aan de deelnemers vragen wij een eierendoos mee te brengen om deze ‘bolletjes van Zaai Goed’ in te vervoeren naar hun juiste bestemming.

Lia van Berkel geeft al jaren bloemschik-les bij de KMTP (Groei en Bloei) en stimuleert met name het milieuvriendelijke bloemschikken. Binnen de Franciscaanse Beweging is zij coördinator van de werkgroep Symbolisch bloemschikken.

Workshop 3

Menselijke kwetsbaarheid: uit franciscaanse bronnen

-

HUBERT BISSCHOPS OFS

Geschriften en levensbeschrijvingen van Franciscus schetsen een beeld van de toen heersende tijdgeest: de broosheid van het menselijk leven. Wat berichten deze oude franciscaanse bronnen over zijn eigen kwetsbaarheid en over zijn visie hoe daarmee om te gaan?

Hubert Bisschops ofs is andragoog, mediëvist en theoloog. Hij schreef meerdere publicaties over Franciscus en zijn spiritualiteit, en is verbonden aan de Franciscaanse Beweging (werkgroep Studie & Vorming en redactie *Franciscaans Leven*).